

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla dr. Takácsné dr. Piukovics Márta ügyvéd által képviselt **felperes neve** (felperes címe) **felperesnek** a dr. Forstóber Gábor ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve I.r.**, a **"B"** meghatalmazott hozzátartozó által képviselt **II.rendű alperes neve** (felperes címe) **II.r.**, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Módszertani és Jogi Képviselési Főosztálya, ügyintéző: dr. Révész dr. Galántai Jolán jogtanácsos) által képviselt **III.rendű alperes neve** (III.rendű alperes címe) **III.r.**, a dr. Kun Andrea köztisztviselő által képviselt **IV.rendű alperes neve** (IV.rendű alperes címe) **IV.r.**, a személyesen eljáró **"A"** (V.rendű alperes címe) **V.r.**, a **VI.rendű alperes neve VI.r.**, **VII.rendű alperes neve** (VIII.rendű alperes címe) meghatalmazott hozzátartozó által képviselt **VII.rendű alperes neve** (VII.rendű alperes címe) **VII.r.** és **VII.rendű alperes neve** (VIII.rendű alperes címe) **VIII.r. alperesek** ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése, eredeti állapot helyreállítása és járulékai iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 2006. március 8. napján kelt 1.P.21.092/2003/127. számú rész- és közbenső ítélete ellen az I. és által 129. és 130., a III.r. alperes által 132. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

RÉSZÍTÉLETET:

Az ítéltábla a megyei bíróság részítéletét nem érinti, a közbenső ítéletet megváltoztatja és az I., valamint III.r. alperes ellen előterjesztett kártérítési keresetet elutasítja.

INDOKOLÁS:

A megyei bíróság rész- és közbenső ítéletében az I-VII.r. alperesekkel szembeni eredeti állapot helyreállítása iránt indított keresetet, valamint a IV.r. alperes elleni kártérítésre irányuló keresetet elutasította.

Az I. és III.r. alperesnek az egyetemleges kártérítési felelősségét az 1997. június 11-én lefolytatott árveréssel, illetőleg a jogorvoslati lehetőség kizárásával kapcsolatosan megállapította.

Közbenső ítéleti rendelkezését illetően az I.r. alperes felelőssége körében rögzítette, hogy a Vht. jelenleg - de a végrehajtó sérelmezett árveréssel

kapcsolatos intézkedései idején, 1997. május-július időszakban - sem tartalmazott a végrehajtóra nézve olyan kötelező előírást, hogy kioktassa a feleket a jogorvoslati lehetőségekre. Ugyanígy nem tartalmazott a speciális szabályok esetében sem erre vonatkozó kötelező előírást, pl. az ingatlan becsérték közlésénél, vagy az ingatlanra való végrehajtási jog bejegyzésével kapcsolatosan, vagy az árverési hirdetmény közlésével kapcsolatosan, de a megyei bíróság álláspontja szerint ez nem is szükséges, mert a Vht.9.§-a szerint azokra az eljárási kérdésekre, amelyeket e törvény külön nem szabályoz, a polgári perrendtartás és a végrehajtásról szóló jogszabályok - a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel - megfelelően irányadóak.

Speciálisan a jogorvoslati lehetőségekkel kapcsolatos szabályokra vonatkozik a Vht.224.§. rendelkezése, mely szerint a végrehajtható okiratok és a bírósági végrehajtás során hozott bírósági határozatok kijavítása és kiegészítése, fellebbezés és más jogorvoslatok előterjesztésének határidejére, határidők elmulasztása miatt benyújtott igazolásra, valamint általában a jogorvoslatokkal összefüggő egyéb eljárási kérdésekre a Pp. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

A végrehajtó az árveréssel kapcsolatos eljárása során a becsérték közlésekor és a végrehajtás kitűzésekor is élt ezzel a kioktatási kötelezettségével és a kifogás lehetőségére ki is oktatta az érdekelteket, ugyanakkor az árverési jegyzőkönyvet úgy küldte meg a felperesnek, mint adósnak, hogy a jogorvoslati lehetőségről nem adott tájékoztatást, holott ez - a megyei bíróság álláspontja szerint - a Pp.222.§. /1/ bekezdés és 220.§. /3/ bekezdése értelmében eljárásjogi kötelme lett volna.

Részben ez a végrehajtói mulasztás hatott közre abban, hogy a felperes a jogorvoslati lehetőségét nem tudta időben érvényesíteni, amihez hozzájárult a III.r. alperes eljárásjogot sértő eljárása is.

Ezen felül pedig a végrehajtó olyan ingatlant árverezett, amelyre a lefoglalás nem történt meg, ugyanis a földhivatal a végrehajtható megkereste a végrehajtási jog bejegyzése iránt, a földhivatal azonban ezt csupán széljegyezte és határozatot erről nem hozott, a végrehajtási jogot be nem jegyezte.

Ennélfogva az árveréssel kapcsolatos felperesi jogorvoslat azt vonta volna maga után - jogszabályszerű elintézés esetén -, hogy az árverést meg kellett volna semmisíteni és a végrehajtónak intézkedni a lefoglalás foganatosítása

iránt, illetőleg a földhivatalon keresztül megsürgetni a végrehajtási jog bejegyzését és ezt követően folytathatta volna le a következő lépéseket, így az ingatlan becsértékének ismételt megállapítását és az árverés kitűzését.

A fenti megközelítésből a megyei bíróság álláspontja szerint irreleváns az, hogy a felperes a becsérték közlésére vonatkozó végrehajtói intézkedést nem támadta meg jogorvoslattal, holott erre a végrehajtó figyelmeztette.

A megyei bíróság álláspontja szerint a végrehajtó tehát két jogellenes és felróható magatartással okozott kárt a felperesnek: a lefoglalás nélküli árveréssel és az árverés lefolytatásával kapcsolatos jogorvoslati lehetőségről való tájékoztatás elmulasztásával.

A III.r. alperes - a felügyelete alá tartozó Körmendi Városi Bírósággal együtt - a felperes által késve előterjesztett kifogást a végrehajtó árverési intézkedése ellen elutasította, vizsgálva az igazolási kérelmet is, melyet az adós felperes részben a kioktatás elmaradására, részben pedig a telefonon történt téves tájékoztatásra (vagy általa félreértett tájékoztatásra) hivatkozással terjesztett elő.

A megyei bíróság álláspontja szerint az eljárási szabályok megsértésével hozta meg az igazolási kérelem elutasításával kapcsolatos tényállási részben hivatkozott első- és másodfokú döntését a Körmendi Városi, illetve III.rendű alperes . A bírói jogkörben okozott kár esetében a törvény ugyan a jogellenes és felróható magatartás megítélésénél csak a kirívóan okszerűtlen mérlegelés esetén teszi lehetővé a kártérítési felelősség vizsgálatát, de a megyei bíróság álláspontja szerint ez a jelen esetre két okból sem alkalmazható.

Az igazolási kérelem elbírálása nem igényelt kirívóan nehéz mérlegelési tevékenységet, és a döntés sem érdemi anyagi jogszabályok értékelésén múlt, hanem olyan egyszerű eljárási szabályok alkalmazásán, amely a jogorvoslati lehetőségekkel kapcsolatosan a polgári perrendtartási szabályoknak a végrehajtási eljárásban való alkalmazásával függ össze. Ebben a körben a felperesi igazolási kérelmet méltánytalanul elbíráló döntést hozott a bíróság, nem vizsgálva azt, hogy a jogorvoslati lehetőségre való figyelmeztetés elmulasztása elsősorban az eljáró hatóság - a végrehajtó - mulasztása.

A fentebb jelzett jogellenes magatartásokkal okozati összefüggésben azzal, hogy a felperes el lett zárva attól, hogy a megismételt eljárásban kedvezőbb árverési pozíciót érjen el, a felperesnek az I. és a III.r. alperes kárt okozott.

A közbenső ítélet ellen az I. és III.r. alperes fellebbezett, annak megváltoztatása, e körben a kereset elutasítása iránt. A III.r. alperes jórészt megismételve az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait előadta, miszerint a Pkf.20.368/1998/2. számú végzés 2. oldalán tett indokolás, miszerint a végrehajtót a Vht. és a Pp. alapján sem terhelte kioktatási kötelezettség a végrehajtási kifogás megtételének lehetőségére és határidejére, nem jogellenes, a Vht. ezt a kötelezettséget nem tartalmazza.

A Pp.220.§. /3/ bekezdése csak a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatási kötelezettséget írja elő. Ezzel egyezően foglalt állást a Legfelsőbb Bíróság a Pfv.V.21.199/2003/7. számú végzésében, megállapítva, hogy a bíróságot nem terheli a jogszabály által előírt tájékoztatási kötelezettség a kifogás előterjesztésének jogszabályi feltételeiről.

A bíróság kártérítési felelősségének fennállásához nem elég önmagában a téves jogszabályértelmezés- alkalmazás, felróhatóság is szükséges. Akkor nem lehet szó a felróhatóság körén kívül eső téves jogalkalmazásról, ha a jogszabály rendelkezése teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű, a ténymegállapítás és a döntés pedig nem mérlegelés eredménye. (BH.2001/423.)

A perbeli esetben sem a Vht., sem a Pp. nem tartalmazott teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű szabályt a végrehajtási kifogás kioktatása tárgyában. A Vht. és a Pp. szabályainak egybevetése alapján eltérő jogértelmezések lehetségesek. Akkor - ha jogszabálysértő lenne is az alperesi bíróság álláspontja - nem volt olyan nyilvánvalóan és kirívóan téves jogalkalmazási hiba, amelyre tekintettel a felróhatóság megállapítható lenne.

Az ítélet 6. oldal 2. bekezdésével összefüggésben kiemelte: jelentősége van annak is, hogy a bíróságok vizsgálták, bizonyítást folytattak le annak megállapítására, hogy a jogorvoslati határidőről milyen tartalmú tájékoztatást kapott a felperes. A bizonyítékok mérlegelése és egybevetése alapján jutottak arra a következtetésre, hogy a felperes tisztában volt a 15 napos határidővel, a lefolytatott bizonyítás adatainak mérlegelése pedig nem tekinthető kirívóan okszerűtlennek, ezért e körben is hiányzik a felróhatóság.

Az igazolási kérelem esetleges téves elutasítása azért sem alapozná meg a felperes kártérítési igényét, mert a felperes fellebbezésének elbírálása esetén az árverési kifogás tárgyában hozott jogerős másodfokú határozat mindenkit köt, magukat a bíróságokat is.

Azt felülvizsgálati kérelem benyújtása esetén a Legfelsőbb Bíróság bírálhatja felül, a kártérítési per bírósága az árverés megsemmisítése tárgyában keletkező jogerős határozat jogszerűségét nem vizsgálhatja.

Hiányzik az esetleges jogsértő magatartás és a felperes kára közti okozati összefüggés: a felperes a kárát elháríthatta volna, ha a végrehajtó által közölt ingatlan becsértékkel szemben kifogást nyújt be a városi bírósághoz. Erre a végrehajtó kioktatta, a felperes saját mulasztására nem hivatkozhat, ha alacsonyabb vételárrészhez jutott.

Nem állapítható meg teljes bizonyossággal a kár bekövetkezte sem: nem bizonyított tény, hogy az igazolási kérelem kedvező elbírálása esetén a bíróság megsemmisíti az árverést és magasabb árverési kikiáltási ár került volna megállapításra.

Amennyiben kárt érte a felperest az árverés lefolytatásából az annak következménye, hogy nem tett eleget a jogerős ítéletben írt feltételeknek, és nem fizette meg a tulajdonostársnak a 45.977.- Ft megváltási árat.

Az I.r. alperes - csatlakozva a III.r. alperes fellebbezési érveléséhez - kifejtette, hogy a felperes a rendelkezésre álló rendes jogorvoslati lehetőséget nem vette igénybe, végrehajtási kifogását elkészetten terjesztette elő, igazolási kérelmét - terjedelmes bizonyítás után - a III.rendű alperes jogerősen elutasította, így a Ptk.349.§-ában foglalt különös feltétel hiányzik.

A Vht. és a Pp. szabályai nem tartalmazzak előírást a jogorvoslatokra vonatkozó végrehajtási kitanítási kötelezettség tárgyában.

Álláspontja szerint az árverés közös tulajdont megszüntető árverés volt, melyre a Vht.139.§. /1/ bekezdését nem, hanem a 141-156.§-át kell alkalmazni, melyből következően nem volt olyan jogszabályi előírás, amely azt követelte volna meg, hogy be kellett volna várnia a földhivatali határozat beérkezését, vagy az azt követő 45 napos határidőt. A végrehajtó a végrehajtási jog bejegyzése iránt intézkedett, így álláspontja szerint a jogszabályi előírásokat betartotta.

A felperesnek a végrehajtói tevékenységből eredően kára nem származott, sőt a magasabb áron történt értékesítéssel a felperes jobban járt.

A felperes az ingatlanban "C" tulajdoni hányadát nem váltotta magához, ezért került sor egyáltalán az árverésre. A becsértéket nem kifogásolta meg, s a végrehajtási árverésen sem jelent meg, illetve nem képviseltette magát. Azon túlmenően a kifogást az árveréssel kapcsolatosan elkészetten terjesztette elő.

Saját felróható magatartására pedig előnyök szerzése végett nem hivatkozhat.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az I. és III.r. alperesek által sérelmezett elsőfokú ítéleti rendelkezések helybenhagyására irányult.

Álláspontja szerint helyesen állapította meg a megyei bíróság, hogy a Vht.9.§-ának közvetítésével a Pp. háttérjogszabályként való alkalmazásával a végrehajtónak is olyan kötelezettsége a jogorvoslati lehetőségre vonatkozó kioktatási kötelezettség, amelyet még a jogi képviselővel eljáró féllel szemben is alkalmazni kell, és súlyos eljárási hibának minősül, ha a határozat nem tartalmazza a jogorvoslatra nyitva álló határidőt és azt, hogy a jogorvoslatot hol kell benyújtani. Az, hogy telefonon felvilágosítást kért I.r. alperestől, valamint jogászoktól is kaphatott felvilágosítást, nem helyettesíti a jogorvoslatról történő kioktatást. Ezen felül a jogorvoslati határidővel sem volt tisztában, hiszen 30 napos határidőt közöltek vele.

Helyes az elsőfokú bíróság azon álláspontja is, mely szerint az I.r. alperes olyan ingatlant árverezett, amelyre a lefoglalás nem történt meg, így ezen I.r. alperesi cselekmény is jogsértő volt.

Helytelen az I-III.r. alperes hivatkozása a Ptk.4.§. /4/ bekezdésére, tekintettel arra, hogy a jelen per tárgya az I. és III.r. alperesek jogellenes magatartása, amely nem függ attól, hogy a felperes az eljárások során hogyan járt el.

Nem felelt meg a jogszabályoknak az ingatlan becsértéke és az eladási ár sem, helytelenül járt el az I.r. alperes akkor is, amikor a vételárat leszállította, továbbá akkor, amikor a lakottság értékcsökkentő hatását a becsérték megállapítása során vette figyelembe, így az összes tulajdonosra áthárította.

A III.r. alperes felróhatóan járt el akkor is, amikor az 1998. december 28-i kézzel írott beadványát nem tartalma szerint bírálta el, ez a beadvány ugyanis keresetnek lett volna minősíthető, azt azonban nem keresetlevélként bírálták el. Erre tekintettel a lefolytatott eljárás során hozott másodfokú döntés ellen nem lehetett volna felülvizsgálati kérelmet előterjeszteni, így a benyújtott kérelmét a Legfelsőbb Bíróság hivatalból elutasította.

Az árveréssel kapcsolatban benyújtott kifogására és igazolási kérelmére a III.r. alperes csak közel egy év elteltével reagált, ezzel a bírósági eljárás azon alapelvét szegte meg a bíróság, hogy mindenkinek joga van, hogy független bíróság igazságos eljárásban ésszerű időn belül bírálja el ügyét.

A Győri Ítéltábla a Legfelsőbb Bíróság Pfv.24.613/2007/4. sorszámú végzésével jogerőre emelkedett Pf.I.20.122/2006/13. számú végzésével a felperes által benyújtott fellebbezést és igazolási kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

A fentiekre is tekintettel az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a Pp.253.§. /3/ bekezdése alapján - az I. és III.r. alperes fellebbezése által érintett közbenső ítéleti részében - felülbírálvá megállapította, hogy a fellebbezések az alábbiak szerint alaposak.

Helyes a megyei bíróságnak az az alapvetése, hogy a Vht.217.§. /1/ bekezdésében szabályozott kifogás jogáról való tájékoztatási kötelezettség tekintetében a Vht. külön rendelkezést nem tartalmaz. Az is helyes, hogy a Vht.9.§-a szerint azokra az eljárási kérdésekre, amelyeket a Vht. külön nem szabályoz, a Pp. és a végrehajtásról szóló jogszabályok - a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel - megfelelően irányadók. Szintén helyes a Vht.224.§-a alapján, hogy általában a jogorvoslatokkal összefüggő egyéb eljárási kérdésekre szintúgy a Pp. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

Azonban a Pp.XI. fejezete - és ezen belül a Pp.220.§-a és 222.§-a amelyet a megyei bíróság is felhívott - kifejezetten határozatokról szól, azaz a Vht.224.§. /1/ bekezdése szerinti közvetítéssel a Pp. a végrehajtónak a határozati jellegű cselekményeire vonatkoztathatóan ad kioktatási kötelezettséget. Ilyen határozati jellegű cselekmény például a becsérték megállapítása, vagy az árverés kitűzése, mely végrehajtói intézkedések tekintetében az adott ügyben a végrehajtó élt is a kitanítási kötelezettségével és a kifogás lehetőségére az érdekelteket kioktatta. A felperes a becsérték megállapítása ellen a jogorvoslati lehetőséggel nem élt.

Az ítéltábla álláspontja szerint az árverés lefolytatásról szóló, azaz az árverésen történeteket rögzítő jegyzőkönyv nem határozati jellegű cselekmény, ehhez képest itt a végrehajtót a kitanítási kötelezettség nem terheli.

Nem volt tehát jogellenes a végrehajtói magatartás, amikor a jegyzőkönyv megküldésével egyidejűleg nem tájékoztatta a felperest a kifogás előterjesztésének lehetőségéről és annak határidejéről.

Ehhez képest tehát a 28 nap után benyújtott kifogás törvényi határidejének elmulasztása miatti igazolási kérelem elutasítása sem volt törvénytörő, és

ezzel együtt a kifogás elutasítása sem a III.r. alperes részéről. A III.r. alperesnél szintén e tekintetben jogellenes magatartás nem állapítható meg.

A kifogás elkésettség okán történt elutasítására figyelemmel pedig akként kell tekinteni, hogy a felperes nem élt az árveréssel szembeni jogorvoslat lehetőségével, melyből következően a végrehajtó Ptk.349.§-ában foglalt felelőssége ebben a körben kizárt.

A jogorvoslati lehetőség kimerítésének hiányában nincs annak jelentősége, hogy a végrehajtó árverése a foglalás hiánya miatt ténylegesen (önmagában) törvénysértő volt. Az ítéltábla a megyei bíróságnak ebben a körben kifejtett helyes indokolását osztotta.

A végrehajtó kárfelelősségét tehát - bár a becsértéket nem a jogszabályi előírások szerint állapította meg és foglalás hiányában az árverést jogszabálysértően végezte el - a Ptk.349.§. /1/ bekezdése szerinti szükséges feltétel hiánya - a rendes jogorvoslat igénybevétele - zárja ki, míg a III.r. alperesi felelősséget pedig az, hogy az igazolási kérelmet és ezzel együtt a kifogást okszerűen és törvényesen utasította el (a jogellenesség hiánya).

A felperes a fellebbezési tárgyaláson (Pf.27.sorszámú jegyzőkönyv) a már az elsőfokú eljárásban előterjesztett kereseti érvelésén túl sérelmezte azt is, miszerint kétséges, hogy az árverési jegyzőkönyvet az árverési vevő írta-e alá, azon az ő aláírása szerepel-e.

Ennek alátámasztására a Pf.27/F/1.sorszám alatt írásszakértői véleményt csatolt, arra hivatkozással, hogy ez ugyanazt a megállapítást tartalmazza, mint általa az elsőfokú eljárásban csatolt szakvélemény.

A fellebbezési eljárásban kifogásolta (a 25.sorszám alatti fellebbezési ellenkérelmében) a felperes azt is, hogy az 1998. december 28-i kézzel írott beadványát a III.r. alperes felróhatóan nem a tartalma szerint bírálta el, továbbá sértette az igény ésszerű időn belül történő elbírálásának követelményét.

Az ítéltábla megállapította, hogy a felperes arra, hogy az árverési jegyzőkönyvön nem az árverési vevő aláírása szerepel az elsőfokú eljárásban mint az I.r. alperes által tanúsított jogellenes magatartásra nem hivatkozott. Arra csak a PK.50.216/1998.szám alatti (az 1998.december 28-án kelt beadványa) kifogásolási eljárásban hivatkozott. A jelen elsőfokú eljárásban nem hivatkozott arra sem, hogy ezt a beadványt a bíróság nem tartalma

szerint bírálta el és az ésszerű időn belüli elbírálás megsértésének elvére sem.

Az itt előadottak a felperes kereseti igényét teljesen új tényalapra helyezik, ezért az a Pp.247.§. /1/ bekezdése szerinti a másodfokú eljárásban meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősülnek, ezért ezen tényalapokra helyezett igénnyel az ítéletábla érdemben nem foglalkozott.

A fentiek szerinti felelősséget kizáró körülmény fennállta okán az ítéletábla egyéb magatartás jogellenességét a kárt és az okozati összefüggést nem vizsgálva a megyei bíróság közbenső ítéletét a Pp.253.§. /2/ bekezdése értelmében megváltoztatta.

A megyei bíróság részítése a perköltségről rendelkezést nem tartalmaz, ezért az ítéletábla jelen részítésében mellőzte a perköltség tekintetében történő határozathozatalt, arról az eljárást lezáró határozatában a megyei bíróság fog dönteni.

Győr, 2008.évi március hó 6. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.	. Lezsák József sk.	Dr. Vass Mária sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró